

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 49.—Diumenge 7 de Juliol de 1901.

LO QUE VOLÈM

at de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Marts de 1897).

«Volèm la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volèm Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volèm que catalans sian los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volèm ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volèm, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.»

Una opinió

Los diaris polítichs, més ben dit caciquistas, d'algunes ciutats, ni arriban a formarse de notícias impresionistas: són quasi sempre retalls variats de gust estragat. Sols poden ser per lo tant fulls de paper plens de telegramas, solts, fets diferents, articles sensacionals de baixa lley, etc. Quina diferencia entre aquests diaris y ls d'altre temps! hi ha tanta semblansa com d'un ou a una castanya. Que hi busquin en ells articles doctrinals y literaris y únicament s'hi trobaran articles de menjadora, de munició y d'interessos mesquins, gens favorables a la literatura, al desenrotll de la veritable intel·ligencia y fins contraris al progrés de la humanitat; articles de polèmica vulgar y grossera; discussions polítiques de sectari que obeeixen a la falta de programa concret, de fe y de conviccions; la discussió per ells no existeix, però sí la crítica inflada, sense solta y verinosa y sobre tot l'informació.

Aquesta queda reduhida a notícias, descripcions impresionistas, relacions impertinents, revelacions d'escàndols, etc., etc.; hi ha un abim entre ls periodistas qu escriuen en aquests diaris y ls periodistas que pensan. Són com diu un notable publicista català una especie de lacayos literaris.

Miruse'ls de cap a peus, no n'hi ha cap que mostri disposició pera las lletres, encar que tingui molts anys de redacció y de brega; cap se troba armat de punta en blanch pera defensar y produhir, o periodisme pera ells en lloch d'esser un veritable gimnasi de l'esperit, és una escola d'aprendre de ser llarchs, molt llarchs, que's perden de vista. Llussats en aquest forn, quan volen depurar-se sas qualitats no fan de bon troç lo peus y ab justicia tenen de tirar-se a la panera dels anònims.

Lo que més necessitan es barra y mala intenció; a vegadas lo no tenir talent es una ventajta y és lo que fa més espanyol.

Com que'ls pagan tan bé, tenen de fer mèrits en favor d'en contra d'algun prohóm de la política a la madrilenya; tot los dona resultat a voltas; aixís és que'n pujant al poder, si és lo primer, obtenen una credencial, los fan regidors, diputats provincials, tot és comensar, y si és lo segon, se'ls hi obra la porta de bat a bat y se'ls hi facilita lo que volen pera que callin.

D'aquesta manera poden enfilarse amunt com las carbasseras fins a ocupar envejables posicions, si per lo camí no tenen de parar la mà y no se'ls fa necessaria una almoyna dels jugadors d'ofici d'alguna empresa poch escrupulosa.

Aquest periodisme rebordonit és un entrebanch per los amichs y enamorats de las lletres, com ho és també pera l'home honrat y de bé qu'estimi'l veritable progrés.

La premsa d'aquesta mena és un veritable mal pera la societat y pera todas las aspiracions nobles y sens macula.

En algunes ciutats no's tracta senzillament d'aventajar als altres diaris y satisfacer mellor la curiositat dels llegidors per augmentar lo tiratge y repartir bons dividendos, no; lo que convé es tenir content a l'amo y senyor, adularlo fins al ridicul y esperar que'ls hi tiri un ós del festi del presupost que usufructuan o confian ferho més tart.

A convenirlos, no deixan en pau al públich fentli veurer garsas per perdius; res los hi fa inventar o donar proporcions a lo que no'n té; la qüestió es cridar y tirar l'aygna al seu molí encara que hi tingui d'intervindrer lo jutjat.

La premsa rastretera de negoci o mercenaria avuy enmatina las consciencias; ella fa perdre la sanch freda, la calma y'l sá judici al poble, que no se'n adona de lo granat que passa y en cambi s'apassiona per lo que res deuria importarli.

Aixís se malmet y's gasta en debades l'entussiasme del poble.

Aquesta premsa malévola fabrica si li plau celebritats injustas, com enfonza, si li convé, veras y legítimas notabilitats. Ella és culpable de molts y molts abusos; ella és lo vehicul que trasmet al públich, a las colectivitats, los germens dolents y antisocials.

L'efat social actual necessita un'altra classe de premsa, més enlayrada, més moral, més sabia; altre ideal del periòdich que correspongui a nostre modo d'esser dintre de la civili-

sació moderna y que ho fonamenthi sempre tot en la Veritat absoluta, en la generalisació de la ciencia, en la realisació de la justicia y en l'exaltació de l'art.

COSAS D'ESpanya

LA PESCA DE LA VACA Y'L VOL RODÓ

II

Ab tot l'entussiasme més coratjós y ab tota la bona voluntat d'un cor que verament ayma la classe pescadora, vaig combatre l'altre dia, desd'aqueixas mateixas columnas la pesquera de la vaca; no menys mereix tota la oposició y guerra l'altra pesquera ja esmentada, ilegal, il·licita baix tots conceptes, en tot lloch, ocasió y circumstancias, que se'n diu *vol rodó*. Avuy, ajudant Déu, vaig a ferho.

Lo *vol rodó*, com la vaca y'l bou, es pesquera d'arrastre y per aqueixa connivencia general y per alguna altra particular respectiu, he vingut dihent que la *vaca* és lo *bou* en temps vedat y'l *vol rodó* és lo *bou* en lloch vedat sempre.

Per aqueix motiu y per tal rahó's comprèn y's deduheix que, la *vaca* pot ésser lícita per rahó del temps, mentres que'l *vol rodó* jamay pot ésser lícit per rahó del lloch sempre vedat; y aqueixa al semblar petita diferencia, me feu estampar en l'anterior article que *quan lo bou és permès* (y allavors fóra lícita la vaca) *no surt a compte la pesca de la vaca*.

També la *vaca* y'l *vol rodó* convenen en los arts ab que pescan y ab lo cansanci, fatiga y treballada dels pescadors, discrepant tan sols en la fonera ahont pescan.

Conforme digui en l'anterior article y per lo que antecedeix se pot sapiguer que la *vaca* pesca en fons de bou, mentres que'l *vol rodó* jamay passa de tres mil·las de'n terra, per consegüent pescant sempre dintre'l mar vedat a tota pesquera de arrastre. Una sola, sembla té avuy carta blanca, y són los arts de'n terra. Si Déu vol, un altre dia'n parlaré ab detenció y destinaré a aytal pesquera unas quantas ratllas.

Poch més o menys lo *vol rodó*'s pesca com a la *vaca* ab solas duas diferencias, aixó és; la primera en que no's remolca ni poch ni gens, y la segona posant un fanal en lo gall o boya primera, que per ésser de nit, serveix de pnt de partida del vol, puig, sens aqueix ausill anirían a las paupentas y a més de no sapiguer fer lo *vol rodó*, no'ls fóra tan fácil trobar la boya.

Anys atrás lo *máximum* de vols que's feyan eran sis; mes, avuy l'un per l'altre, ab alló de l'enveja y'l prurit de no deixarse passar la mà per la cara, disfressat ab l'idea de lucro y interès, fins se'n arriban a fer deu y dotze en una nit.

Es una veritable barbaritat y donat lo treball usual de la classe pescadora, podém dir qu'és un mata homens, arribant a no ésser bons quasi ni per taps d'escopeta; puig, la moladura al demunt tota la nit y las forsas que deuen fer pera tirar l'art a bordo a sò de brassos, no pot menys de deixarlos del tot abututs y per complert rendits. Afeguihi també l'esfors suprem que deuen fer quan l'art amolla d'abaix. Allavors és qüestió de trauer tot lo qu' un pot a fi y efecte de que al suspendre's l'art, si bé pesa menys, vaja molt més depressa; del contrari'l peix aqueix, qu'és peix de fanch, viu assolat y adelantant un xich massa a l'art, tornaria a fonarse y l'art li passaria per demunt, essent poch profitós, quan no inútil, lo treball.

Cal dir aquí un xich sobre'l modo de pescar al *vol rodó* y'l seu armeig.

L'artet és ni més ni menys, que'l de la *vaca*; més ample de boca, sense gola al sach y cego en extrém, no deixant sortir res de lo que hi entra. A cada una de las camas de l'art hi van las brassas de llibant corresponent, essent més llarga la cama de *popa* que la de *proa*, y la rahó és senzillissima: tirant al mar la cama de *proa* y tindrer que fer lo *vol rodó*, és precis posar més brassas de llibant a la de *popa* pera salvarse de la corrent y demés circumstancias, evitant aixís lo trobarse alguna vegada ab la cama de *popa* curta y no arribar al gall tenint treballada y fatiga sens necessitat.

Lo gall és una boya plana o suro pla demunt del que hi va o bé un fanal o bé una bandera, segons, si's pesca ab claror o sens

claror. Aquest gall va amarrat a una corda que a un cap hi va'l ferro de fons y a l'altre se bifurca portant una ansa a cada cap que'n diuen *travas* y serveixen pera subjectar y tindrer la barca entreveçada pera xorrar. Una d'aquestas travas que porta l'altra fixa ab un llas o lligada propia de pescadors, va amarrada al llibant o cama de proa, una o duas brassas del cap que porta'l *panissó* o boya llarga en forma de pinya y a l'altre cap hi va l'artet.

Endegat aixís l'aparell vinga'l gall a l'aygua y'l ferro, s'amolla també'l *panissó* y boçant se deix lo llibant de la cama de proa fins a l'artet; art a l'aygua també en nom de Déu y fent lo vol van també amollant la cama de *popa* fins a trobar lo gall; allavors dos dels de la tripulació agafan aquella cama, y ls altres dos de *proa* agafan lo *panissó* quin cap los hi porta las travas a bordo; desfan la llassada y prenent una trava cada hù l'enganxan una a proa y una a *popa* pera mantindre fixa y entreveçada la barca, se queda a proa la trava que porta enganxada la cama de proa y sens perdre temps, pèu a l'orla'ls dos devaners y a sò de brassos vinga l'art a bordo.

D'un'altra circumstancia deuen valguerse pera no fer porra seca, y és, aprofitarse de la *bravada*.

Hi ha duas classes de *bravada*; *bravada de sapa* y *bravada de l'alga*, segons sigan las *sapas* o bé l'*algué* lo que vé per devant y embesteix l'art.

La calada aqueixa costa un xich de tino y molta practica pera ferla bé; del contrari un s'esposa a fer porra o bé *niñot*. S'esposan a fer porra si l'art no arriba a agafar la brancada y no s'escapan de *niñot* si la barca té donat fons molt endis de la sapa o de l'*algué*, puig, en aytal cas arrastrantse per l'*algué* s'embolica l'art en tanta manera que surt fet un *niñot* y un enredo; mentres que si l'art se susprèn de trau quelcom abans d'arribar a la *bravada*, com que'l peix va al devant, al devant de la boca de l'art y encara no ha agafat por de la sapa ni de l'*algué* pera ficarse dins de l'art, l'art no'l consegüeix y no fan lo vol qu'esperavan y podían esperar.

Si la calada està ben feta y presas las distancias convenientes segons lo fons y las senyas, allavors a l'arribar l'art devant l'*algué* o devant la *sapa*, lo peix que venia fugint de l'art que l'embestia, agafa por al veurer vindre per devant la negror de la sapa o de l'*algué*, recula y prefereix embestir l'art; entra dins, agafa bé la *bravada*, se susprèn l'art y tirant de valent los de bordo, han sapigut aprofitar lo vol tan bé com podia aprofitarse. Aquí está'l pot de la confitura del *vol rodó* y la sabiduria dels pescadors aqueixs.

He vingut dihent fins ara que tot se fa a sò de brassos. No cap lo més petit dubte de que ben bé pot susprir ab lo torn y segons novas, en alguns punts de la costa de llevant, s'usa; no obstant, lo cansanci hi és y la molledura no's queda endarrera. Certament no pot adobar a ningú aytal pesquera y quan saltan a terra'ls seus colors ho diuen ben alt y ben clar.

No cal dir tampoch que ab los artets cegos venen aseccant las mars properas y quitan lo bossi de pá d'algunas familias que no'ls faltaria ab lo *gussí* que tenen y uns quants palantronets y una xarxa de moll.

A més, com que'l moll es un peix que s'aviva en gran manera y fá diferents crias durant l'estiu, és ésser criminal lo pescarhi y criminals los qui la permeten y tenen obligació rigurosa y de justicia de perseguir-la.

¿Sens *vol rodó* no fóra una delicia pels pescadors trobar las mars properas tarsidas de peix y ferse cada dia la diadeta sens cansarhi? Pescarhi ¿no és tirar-se a terra y empobrirse? ¿No és morir de fam cercant la vida? ¿No és llensarse a perdre? Realment que si, y no hi ha que negarho.

Dintre aquell artet tot peix hi pert la vida, encara no tinga més que cap y ulls. Es una desgracia y una calamitat y qui ho véu y té sanch a l'ull, no pot menys de girar la cara y reprobarho. Déu no ha posat las cosas pera que's malmetin, sino pera que a son temps y sens perjudicis, l'home s'apronti de todas ellas. Quan no's respectan las lleys establertas per Déu en sos fondissims judicis, forsose y necessariament se pert l'ús ab l'abus y's troba la mort ahont devien trobarhi la vida. Tot abus aparentment enriqueix y satisfá pera empobrirse més prompte del tot y quedar-se ab esperansas desvanescudas y ilusions frustradas.

No hi ha que donarli toms a l'assumpte. O acabar ab tots aquests abusos y ilegalitats castigant ab penas severissimas als pescadors que las infringeixen sens perdonar a ningú, o anar marxant a la ruina y allavors al cul del sach trobarém las engrunas. ¿Tal volta dins poch anys veurém desferse, torradas del sol, las barcas a l'assecador? Déu no ho permeti. No són tant lluny com sembla d'ahont van los pescadors, gracias als descuyts y injusticias dels que tenen obligació de vetllar per la justicia, pel bé y prosperitat de la classe pescadora.

Ho he dit ja, y no torno la paraula endarrera. Los pescadors, en aqueixos abusos, si és que són culpables, no són los més culpables. Quins són los veritables culpables, los culpables de tot, són, lo Govern, las Comandancias y ls Cabos de mar respectius.

Ells y no altres són los que poden y deuen posar remey a semblant corch; ells y no altres són los que poden y tenen rigurosissima obligació d'evitar tots los abusos sens escrupols, ni consideracions; ells y no altres són los verdaders responsables de tot l'esbaldament qu'avuy s'observa entre la classe pescadora y ben bé en alta veu podém dir que no guanyan lo sou sinó compleixen son deber de vetllar per'l progrés y avenç de la susdita. Quan no instés lo deber, sols l'amor al pròxim nos hi obligaria.

Las platjas están massa, per no dir del tot, abandonadas y's pesca ilegalment a la descaçada. ¿Qui hi ha que no sapiga las barcas que pescan al *vol rodó*? ¿Qui no sap las que pescan a la *vaca*? ¿Los mateixos que hi van no ho

diuen en alta veu y pregonan als quatre vents qu'és una pesquera pesadissima y un mata homens? Ab la cara solzament se coneix quins van al *vol rodó* y quins no, si ja abans no se sapigués pel nombre que van, puig, un *vol rodó* sembla un berganti-goleta pel nombre de tripulants.

Me permetré dir aquí lo que, en mon pobre judici, conceptuo'l veritable remey y modo d'esplicarlo.

Sabém que hi ha lleys terminants que prohibeixen aytals pesqueras: avuy per avuy y sens més ni més, es lícit aplicar tot son rigor als infrigidors de las mateixas? Segons mon pobre judici, nó. En proba d'aixó aném al cas.

Cert dia un cabo de mar s'axeca molt demati y surt de casa a trench d'alba. Proper a l'esclat de las onas se passeja platja amunt y platja avall. Lo sol va embolcallant ja las valls y domenyant la terra y allá dins lo mar, se van acostant las barquetas com un estol de gavinas. Arriba un *vol rodó*, li pren lo folio, demana'l nom del patró, no'ls deix desembarcar lo peix, ni tampoch saltar a terra. Arriba un segon y fá lo mateix; un tercer lo mateix... y cap a la Comandancia falta gent.

Arribats allí, siga per lo que vulga ho prenen a la valenta y, allavors, se constitueixen en defensors acérrims y coratjosos paladins del cumpliment de la lley y'ls hi aplican lo rigor de la pena.

Devant d'aixó ¿què?

¿Lo cabo de mar esmentat no ha cumplert son deber?—Sí. ¿No hi havia ja y la sabia totthom una lley terminant sobre aquest punt?—Sí. ¿Los de la Comandancia no han obrat ab justicia devant de la mateixa lley?—Sí. ¿Los pescadors aquells no havían faltat a la mateixa?—Sí. ¿No se'ls hi ha aplicat lo cástich corresponent segons los extrems de la mateixa lley?—Sí. Donchs, ¿què?

Una cosa senzilla, senzillissima. Un dels casos en que la justicia pot ésser injusta, si's permet l'expressió, és en aytal cas. Tal com están las cosas, l'*abus* ha passat a ésser us y la tolerancia culpable permesa pels vetlladors de la justicia, ha desvirtuat del tot la lley, y es una contra lley lo defensarla (sic, sic).

Las cosas han arribat ja a tal punt que la lley ja no's coneix, y si's coneix, és burlada a tota hora y del tot impunement. Forsosement déu ésser de nou pregonada a sò de bombo y aquí hi trobo'l remey y son modo de practicarho.

Com un fort y entussiasa desvetllament de l'autoritat y dels empleats a defensarla, se publica de nou ab tot lo bombo possible y's fuetjeja de valent als Cabos de mar, pera que no quedin ensopits. Se vetlla sens descuyt y'l primer que la fassi, que la pagui, y sens quasi adonar-se ningú, té la cosa conseguida. Allavors fóra justissima la lley y justissim lo modo d'aplicarla.

Allavors, lo peix en compliment de sas lleys necessàries establertes, aniria creixent; las mars properas s'anirían farsin sens estar pescades pel bou, ni'l vol rodó y ls pescadors, com aquell que hi va de pera riurer, anirían passant com uns reyets, ni envejats, ni envejosos y no s'esperaria la pesca del bou com qui espera la cullita.

Aixó y rès més convindria; nova proclamació de la llei pera que ningú puga desconèixer-la y perseguir sens descans tota injustícia. Y.... punt final, fins un altre dia.

ITSELEC.

Comentaris

"El Toreador"

A Londres hi ha un teatre, ahont s'hi representa una obra nomenada *El Toreador*, escrita y posada en música per set ò vuit personas. Ja poden suposar que's tracta d'una obra de costums espanyolas, qual protagonista es un torero que gayre bé sempre que surt á l'escena porta bombas al bras y á punt d'esser llensadas. ¿No'ls hi sembla que aixó de barrejar lo toreig ab l'anarquisme és un símbol molt climaterich?

Un dels quadros de l'obra, representa una corrida de toros presentada ab molta esplendidesa y propietat. Lo de l'explendidesa no'ns ha vingut de nou, puig allí fan las cosas ben fetas y ab un luxu extraordinari, may vist aquí; però lo que'ns ha cridat l'atenció és lo de la propietat, que pera mi vol dir que no s'han deixat al tinter ni'l més petit detall taurino. Cal suposar, donchs, que deü ésser una corrida ab cogidas y tot, perque si no, li faltaria la suerte més epantat.

En lo text d'*El Toreador* hi ha intercalats gran nombre de paraulas del tecnicisme taurinich, que'ls artistas no pronuncian ab la deguda propietat, lo que realment és de dolendre, puig los espectadors no podran assaborir las bellezas y armonias de la llengua de Cervantes.

L'obra ha tingut gran èxit, y las representacions se contan per plens, qual noticia'ns apresurè á comunicar als aficionadas, no duptant que'n tindran una gran satisfacció, puig proba, ab l'eloqüencia dels fets, que lo que tant bescantem los catalanistas per salvatge y anorreador, ho troban los inglesos molt bò, forsa atrayent y simpátich, encara que l'espectacle no més siga una ficció com obra escènica.

Cal tindre una esperansa: que de la ficció passin á la realitat y que prompte aixequin los inglesos moltes plassas de toros y que hi donguin corridas veritat ab Dons Tancredos y fins Tancredas. Aixís potser exportarem alguna cosa, ja que de vins no'n volen.

Bons amichs

N'hi ha hagut prou ab que'l govern anglès fes constar que no té cap intenció dolenta contra nosaltres y que mantindrà cada dia més estretament las bonas relacions de la seva amiga Espanya, pera que'ls periòdichs y polítics de Madrid se tranquillessin y no hagin tornat á parlar de la qüestió de Gibraltar. ¡Santa ignocencial! També'ls Estats Units eran molt amichs nostres y á la vista están las grans ventatjas que n'hem tocat.

Poch més ò menys nos passarà ab los inglesos, que de tant que'ns estiman, nos faran carregar la lliura'l dia menys pensat, puig segueixen aquell ditxo de la bona amistat castellana:

*lo tuyo mio es
y lo mio tuyo no.*

Pera mi la pedregada s'acosta. Los inglesos ja fa anys qu'esperan pacientment que las nespras madurin espontaniament sense necessitat de posarlas ab palla; però com no saben estar sense fer rès, tienen en nuestros pueblos escuelas gratuïtas; labran nuestros campos y dan vida á millares de obreros, segons diu un periòdich de per allá. Y no contents ab aixó, compran quantas fincas de recreo se'ls hi presentan y escampan las lliuras esterlinas qu'és un gust.

Ja ho sentirem á dir: totas aquestas anadas y vingudas d'escuadras, volen dir alguna cosa. Y també vol dir molt que cada setmana descarreguin á Gibraltar abundant material de guerra, especialment canons de campanya, y que las quadras las tingan abarrotaadas de mulas.

Quan los inglesos acabin la feyna al Transvaal, empeará Cristo á padecer. Mentres tant los de Madrid no s'enteran de rès ò fan com aquell que no s'entera pera no espantarse.

Diu lo senyor.....

La Patria, aquell diari que's publicava á Barcelona y qu'ara surt á Madrid, inserta un article del *Capitán Verdades*, de quin escrit copièm lo següent paragraf:

He llegado á las Cortes por la voluntad soberana del honrado distrito de Gandesa. En mi elección no ha intervenido para nada el poder oficial. Con decir que luché sin tener interventores en las mesas, porque la Junta del Censo me anuló los que propuse; que mis contrarios utilizaban como armas de combate, para negar mi condición de candidato liberal, el hecho de no haber sido llamado por el Gobernador civil los alcaldes de los pueblos; y que mi acta llegó al Congreso sin protesta ni reclamaciones de ninguna clase, está dicho todo cuanto hay que decir sobre la legalidad de mi elección. No de otro modo ocuparía yo mi escaño en el Congreso.

Encara que aquesta és la secció de comentaris, no'n farem cap, perque no és necessari veritat?

L'ESQUELETO D'UN POBLE

A Quiquet y demás amichs

Ab un company aficionat á cosas arqueològicas varem visitar las runas de Tamarit. No vos faré una «Nota d'Art» de las que Lo Camp publica ni puch emetre la impressió ilustrada d'un visitant. Sols envio un apunt de lo que allí vegerem, tancant lo recort hermós de la contemplació del Pont del Diable, l'Arch de Bará y la Torre dels Scipions, promesa que m'havia fet y he cumplert.

D'Altafulla anant á Tarragona vegerem la casa senyorial dels marquesos de Tamarit, contemplarem de lluny las runas dels castells de Santa Margarida y Molnás, trencarem la línia del carril y gracias á l'amabilitat del Sr. Rector de Farrán, forem amos de la clau, pera visitar, ab las dismantaladas casas, l'iglesia de Tamarit, síntesis oposada als voltants ja que d'una part l'hermosa vegetació dels camps y l'etern remoreig de la mar per altra, si convidat al repòs no han fet aquell penyal perque sigui un poble mort. Es trist lo que representa abandono y runas, més ho és encara comparat al mitj d'un hermós paratje.

Camí d'ortigas y entre camps de rostoll en que'ls segadors feyan garbas, arriavem al peu de la creu trencada, senyal de terme. S'aixeca sobre quatre grahons, en los que's nota l'acció destructora de l'ayre de mar. Lo capítell és de marbre jaspejat, potser tret d'una mezzquita derruida, aprofitant la religió un símbol d'altra vençuda. De marbre blanch és lo basament de la creu que'l coronava, y que en la casa rectoral vegerem després. Dit basament té dos frios un més ample que l'altre y vuyt sants forman la cornisa del peu dit, quatre angelets y altres tantas petxinas surmontan quatre apòstols que forman la canya.

Lo cementiri está abandonat y plè d'escardots, haventhi en la capelleta alguns enterraments de nostres dias. Plantas parasitarias fant lo sagrat de la mort de la vila també morta y sols la compassiva eura, arrapantse á las esberladas pedras que'l reclouen, sembla vetllar com darrera desposalla de la terra aquell lloch. Camps llaurats l'envoltan per tots costats.

Las murallas y torres son derruidas y encar que la llegenda las fá moras, és de creure que fossin més una defensa contra las incursions de corsaris argelins que abans de la batalla de Lepanto feyan presa al litoral, que fortins de la dominació árabe. Sapigut és que'ls moros ó'l diable foren grans constructors, segons la imaginació de gent inducta.

L'entrar pel portal fa notar més las casas enrunadas, ab los finestrals romputs, lo poch sech, bigas trontollosas y'l trespol que s'estremeix al llensarhi una pedra pera probar sa resistencia. S'hi vèu la pica pera abruar á la porta y'l banch de pedra al costat, y las casas en son interior tenen la llar, fogó de pedra á l'antiga, prestages y dipòsit d'aygua fet d'un fanch argilós, semblant pissarra. Cada casa té una creu de fusta á la porta. D'antich, segons notas de l'arxiu, fou tot donació á la iglesia, pertanyent avuy encara á l'obra de la parroquia.

L'iglesia, segons la data que en sa portada té, fou restaurada en 1895. La dita portada té una ogiva d'estil romànic, que no és pas molt recomenable. A dalt en las habitacions del que fou Peblá hi han cadiras de cyuro y un arca antiga. Per cert que allí dintre hi trobarem un relleu de fusta en que hi han drachs alats que guardan un medalló ab P y T, juntas, ab dos oos á cada costat y alguns plats antichs, dels que ho foren alguns de més, guardats en altre lloch. Per las parets hi havia una estampa antiga de Sant Magí, la Trinitat, Sant Joseph, Sant Antón y una Mare de Déu, un frare, St. Bonaventura y un Crist portant la creu, pintat al vidre. Hi havian fotografias de Tamarit, chor y l'iglesia donatiu de Pau Teixidor.

Recorreguerem la galeria ab finestras y las habitacions superiors. D'allí dalt s'observa bé'l golf qual ayguas rebaten sobre la roca. En un armari hi vegerem documents de l'iglesia, algún pergami y papers pertanyents á la parroquia extingida, sobre tot pastorals. Com á llibres nos fixarem en un editat en 1700 titulat «Cursus philosophicus» de Fray Antonio Irribarren, bilbitani (de Calatayud), com á més notable, relativament als manuals allí existents. Hi ha també un llibre copiat y lo de la parroquia comensat en 1600 y escrit en catalá.

Vegerem lo resto de la creu decapitada. Es de marbre, al demunt hi ha una corona comtal, ab flors de tres puntas, y als costats ostenta'l Crist y la Mare de Déu ab lo Nen al bras. També guardada podria conservarse mellor.

Per la paret hi ha una clau y un penó (diuen que'l de Lepant se guarda á l'iglesia de Farrán) y aprop d'aixó picas y capítells romputs, sobre dels que's vèu un Sant Pere y Sant Andreu fets de rajola de Valencia ab la inscripció—*Miquel La Puya me fecit 1695*.— Se conserva una lliura de la Verge ab dotze apòstols en los ninxos; tot pintat, aixís com altra imatge, una capsa y un vell sagrari. Tot casi á trossos y ab altre neteja de cosas vellas no'n quedarà ni'l recort. Per terra hi ha un Sant de pedra, una vella creu parroquial de ferro y baixarem pel chor á l'iglesia. Hi ha una lápida ab inscripció gòtica y una trona sense escala, de la que la tradició diu que d'allí predicá Sant Vicens Ferrer y que cegaria qui hi pujés. L'altar major nos semblá d'un estil indefinit, tirant al Renaixement. Sobre'l marbre de l'altar hi ha lo sagrari qual porta representa l'Institució de la Eucaristia y qual sostret té pintat lo Pare etern.

Pels costats hi han representats Moisès, lo sacrifici d'Isaac, Elias, y entre figuras bíblicas y àngels Cristo, y Maria.

Al costat hi han quatre quadros: un deteriorat qual assumptó no's coneix y ls altres la Coronació, la Mort y l'Assumpció de Maria. No'ns semblá haverhi rès més de remarcable.

Donarem l'última mirada á las murallas. Lo mar deixava petites platjas que las onadas mullavan, tapant una la senyal de las altras, com los dias pasian barrant recorts d'altres temps. Sols las rocas permaneixen allí inmutables y ls camps que fan sa tasca exhuberant per la naturalesa. Lo poble mort quedava allí fentli de llumena funeral la lluna que al lluny, comensava á sortir. Lo carril l'abandona á sa sort de mina y fa sa via, indiferent á l'esqueleto del poble aquell.

Per entre oliveras emprenguerem lo camí de la montanya, apurant ab dalit lo crepuscul del dia, després d'havernos fixat en lo que en lo temps representa també'l crepuscul de lo que fou Tamarit.

I. Bó y SINGLA.

AL CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

Diuenge prop passat tingué lloch al «Saló Ayné» la vetllada anyal ab que l'esmentat Centre celebra la repartició de premis y notas á sos aprofitats y estudiosos deixebles.

Nombrosa y escullida concurrencia assistí á tan simpática festa, y no era per menys, ja que com sempre, la vetllada resultá verament notable.

Composavan la primera part del programa composicions de solfeig de primer y segon any, piano (preparació) y any primer, y violí (preparació) y primer any, pera senyoretas y noys, los qui'ns probaren una vegada més sos avensos en l'art musical, per lo que'ns unim de veras als espontanis aplausos que la concurrencia tributá als deixebles, aplausos que fem estensius als pares dels alumnes y d'un modo particular á sos incansables y entesos professors.

Acabá la primera part del programa ab la gran oda sinfónica composta pel director del Centre, la que enguany engrossada tant en la instrumentació com en lo cant, tingué que repetirse pera satisfer los desitjos de la concurrencia que tributá una ovació á son autor D. Mateo Sabatés y als seus executants.

No menys variada que la primera, resultá la segona part del programa qu'estava composta de piano (segon any), quinteto de violí, viola, violoncello y piano, de mandolina (segons any) y de armonium, que encarregada á alumnes més avansats, demostraren també ab sa lluhida tasca que no en vá safanyan sos professors Srs. Ricomá, Gabriel y Catalá en fer dignes deixebles seus.

Acabá tant bonica festa, ab la repartició de notas y diplomas.

Y ara'ns permetriam recomanar á Tarragona, que ja és hora que desperti pera contribuir á l'engrandiment y prosperitat d'eix Centre musical que honra en gran manera á nostra ciutat, per lo que no podèm menys que felicitar á sos organitzadors Srs. Sabatés, Ricomá, Gabriel, Catalá y d'un modo especial á la casa Joan Ayné per facilitar que tinga Tarragona tan digna y lloable institució.

Exposició de labors en lo

Colegi de Jesús y María

L'efecte que produheix al passar lo llinar de la porta que dona entrada á l'exposició, és en extrem grátissim á la vista y á l'ànima. Un se figura trobarse en una petita vall envoltada de montanyetas, en quinas vessants s'hi vèuen per tot, cimbrejadoras palmeras, plantas silvestres qu'omplen l'ambient de flayre ubriagador, ensemps que la jogueta eura fentne de las sevas, se la vèu enfilas arreu y entortolligarse á un sens fi de ruschs com bouquets de flors, plens á vessar de rica y sabrosissima mel, ahont preciosas senyoretas, convertidas com per art d'encantament en aixám de primorosas abelles, hi hagin depositat l'escencia recollida ab ver afany en las aulas de la santa casa.

Passat lo primer moment de sorpresa y admiració y després d'haver felicitat coralment per l'esquisit gust esmersat en la distribució y colocació dels objectes á sa autora, vareig pendre á corre-cuyta, unas breus notas de las que vaig á donarné compte d'una manera ordenada, ja que á n'allí hi regna un *pele-mele* d'un refinat gust artístich difícil de ferne esment.

Secció de pintura.—En aquesta secció está en lloch preferent un tapis de grans dimensions, obra de l'aventatjada alumna senyoreta Dolores Rossell. Si disposés d'espai suficient ne donaria compte detingudament, puig ne val ben bé la pena; mes ara m concretaré á dirne que dita obra ha causat l'admiració de quants han visitat l'exposició. Altre tapis per Maria Barba, obra enlayrada y aplaudida per la prensa d'aquesta ciutat. Un altre, quin representa á San Francisco en la cova de Manresa, pintat ab fermesa, denotant en sa autora qualitats envejables pera aquest difícil género de pintura. (Per tractarse d'una religiosa de Jesús y Maria la modestia de l'autora m veda publicar son nom). Un altre tapis, decorat excludissivament ab or, d'una seducció extrema, per Dolores Rossell.

En la pintura de caballet hi sobresurten duas telas molt bé de línia y de color per Marta Simó. Un aplauso, no quedant enrera'ls quadros de Angela Ayuela, com tampoch una

preciosa marina ab figuras, de Mercè Punyed. Dos sugestius plats, per Concha Dalmau. Dos gerros de grans dimensions ab flors y aucells enérgicament pintats, per Mercè Mariné. Un macassar pintat ab elegancia per Teresa Musté, y'l clou, dos soberbis cuxins primorosament pintats per Rosa Poblet y per Josephina Soler.

En la de dibuixos, se faria interminable la llista; únicament daré compte dels que més sobresurten per sa correcció de línia, llimpiesa d'ombres y justesa de relleus, y en aytals condicions puch citarne los de Eulalia Romogosa, Albertina Romogosa, A. Serre, Maria Punyed, Josepha Punyed, Gertrudis Romeu, Mercè Soler, Pilar Martínez, Abelló, Ayuela, Orga, Sabater, Guardiola, Rull, Cabré, Font, y tres estudis directes del natural viu, de la senyoreta Rosa Llopis. A totas aquestas y altras que no recordo, daría nota sobresalient.

En la secció de Brodats, s'hi deixa veure al primer cop de vista l'experiencia y bon gust de la professora, ensemps que la delicadesa de las executantas, que certament no m deixarán mentir las cadiras per Amparo Sanromá y per M. Pujol, aixís com lo macassar per Teresa Musté y especialment las filigranas y relleu en la tovalla de comunió, per Carme Bonet, y ls mocadors per Mercè Sitjá, los de Maria Vidal y altras molts més. Los tres Stores son obras acabadissimas y d'alt valor artístich per las alumnas, Maria Vidal, Maria Roca y P. Font.

La caligráfia no queda enrera, essentne dignes de nota'ls quaderns per Marta Simó y Rosa Llopis d'una llimpiesa y correcció inimitables, y un album geogràfic ab los mapas de las diversas regions d'Espanya, treball, mellor dit *joya* que no desdenyaria en estamparhi sa firma lo mellor dibuixant de la casa Steiler. A tot aixó hi anyadeixen una montanya de roba blanca y de color, (secció de corte) labors confeccionadas per totas las alumnas, y finalment un gran nombre de treballs anomenats surgits, treballs als que las religiosas de Jesús y Maria hi donan gran preferencia.

Y ara ja no m resta més que felicitar á la Mare superiora y demás Mares professoras de Jesús y Maria per l'excelent direcció y enseynansa que donan tant moral com artística y práctica á sas deixebles, y á n'aquestas pels avensos en sos treballs exhibits al final del curs passat, senyal evident de sa aplicació y de condicions apropiadas.

H.

Tarragona 5 Juliol de 1901.

De la Comarca

Port de Cambrils

Solemmissima ha sigut també aquest any la festa major. Abdós dias se cantá la tant celebrada Missa del mestre Andreu, executada per una secció coral de pescadors.

Oficiál Rvnt. mossen Sebastiá Cuñé, prebere Beneficiat de la Catedral Bassilica de Tarragona, assistit dels Rvnts. Porta, Ballestí y Gavaldá, ocupant lo sagrat púlpit mossen Francesch Rovira Pbre. Rector d'Argilaga, qui'ns animá á seguir las petjadas de Sant Pere, nostre glorios Patró y ab la sagrada unción ab que sab ferho, ns feu caurer llágrimas de nostres ulls.

La professó, com també tots los demás actes relligiosos, fou solemmissima deixantnos sentir sas pessas musicals escullidissimas la banda de música de la vila de Cambrils.

Lo mohiment de la gent en aytals dias no pot esplicarse, ajudanthi las condicions de estiuieg que reuneix aquesta platja.

Per lo demás, l'aixafagor del temps nos té mitj aturdits y sort d'aquests dias en que'l mestral s'ha deixat sentir y'ns ha refrescat un xich.

La pesca de la sardina sembla s'ha encalmat donada l'abundancia que aquesta temporada n'hi ha hagut.

Deü nos donga á tot lo més ventatjós y lo més convenient.

De com certs correctors resultan corregits

Ó no't figuis ahont no't demanan

Un diari de retall ò de retalls—com mellor los acomodi—tot volguentnos reptar per un sòlt publicat en lo darrer número, no fá més que confirmar lo que nosaltres deyam, sobre las acertadas disposiciones, puig com per la festa de Sant Pere no succehi rès de nou, dona una forta esanbonada á l'autoritat municipal. ¿Y la policia, que no va vigilar?... Se coneix que al confrare no'l preocupa, ara per ara, més que l'Alcaldia.

Però és lo cas que per comptes d'un cop de bombo lo que verament resulta és un toch de corneti desafinat, una *llamada* dirigida á Malé, com volguent dirli: «recòrdat qu'entre'ls de la colla encara hi ha algún altre aspirant á municipal».

Per aixó qualsevol que tinga un xich de criteri haurá vist que, més aviat que las *manos en la masa*, lo que va fer lo diari conservador és posar los péus á la galleda, armant tal xipoller que'ls esquitxs li han arribat fins á la caba. Y si no, vegin.

Tracta de molestarnos burlantse dels treballs literaris que publicuèm, los quals, bons ò dolents, són nostres, ben nostres, y jamay producte d'algún cop d'estisora inconscient; mes ho fa ab tan mala sombra, que á las primeras de cambi queda tothom convensut de que al confrare no li ha fet may gayre goig la gramática. ¿Volen un boté per mostra?... Donchs, llegeixin:

Y ya que tenemos las manos en la masa, aconsejaremos al colega catalanista, que en vez de actuar de maestro Ciruela, se ENTRETUVIERA....

Aquesta si qu'és una planxa de las que no passa. Se vèu que la companyia de'n Malé li ha fet agafar mals vicis al confrare, perque de això a que algún dia ns surti ab un *el me pegué y yo mi torné*, no hi vá més que un pás, y un pás ben curt.

No acaba aquí la cosa. Lo confrare, una vegada comensat lo mal camí, no's para en barras y arriba ahont no deuen arribar las personas ben educadas y ls diaris serios: arriba fins a l'octau manament pera sostenir que volèm fer combregar a la gent ab rodadas de molí.

Es fals, completament fals, que en algún article del nostre setmanari, s'hagi dit o volgut fer creure que, una ratxa de vent, *al llevarse las cuartillas borra las ideas del cerebro del autor*.

Lo que nosaltres afirmem y ns seria fácil demostrar, és que la passió y l'enveja fan perdre lo coneixement y'l sentit comú a molts subjectes que, més de quatre vegadas passen per grans personatges y arriban a vells sense sapiguer llegir ni escriure.

Tornisen donchs al llit lo *sueltoista* del confrare, y abans d'agafar altra volta la ploma fassis donar unas quantas miradas per un mestre de primeras lletas, perque si continua *entretuviéndose* com ara, no és difícil que'l nombrin corresponsal de la Real Academia.... del Molnás.

Lo mateix podria fer y no hi perdria res, lo rellotje de repetició que li ha sortit al diari conservador. Potser a l'engros lo mestre'ls hi donaria lliçons a un preu més acomodo.

Y prou, perque si no's tornaran a dir *sabios* y nosaltres no volèm que cap *tonto* ns recreyi las orellas.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 7.—La Sanch Preciosissima de Nostre Senyor Jesucrist, la traslació II de Sta. Eularia vg. y mr., y Sts. Benedicte XI p., Fermín y Odon bs. y Foreri c.—Dilluns, 8.—Sts. Isabel r. de Portugal, Quiliá b., Colomá pbr. y Aquiles y Priscila mrs.—Dimars, 9.—Sts. Cirilo b., Zenon y Comps. mrs., Efen d. y Anatolia vg. y mr.—Dimecres, 10.—Sts. Cristofol, Genaro, Rufina y Segunda germs. mrs., y Amalia vg.—Dijous, 11.—Sts. Pio I p., Sabí cfr., Abundi pbr., Dicit b. y Pelagi mr.—Divendres, 12.—Sts. Joan Gualbert ab. Pauli b. y Feliu, Nabor, Epifana y Marciana mrs.—Dissapte, 13.—Sts. Analet, p, Esdras prof., Turiá y Eugeni bs. y Silas mrs.

Quaranta horas acaban a l'Iglesia de Religiosas B. de Sant Domingo, y comensan demá a la Parroquia de Sant Joan Baptista.

NOVAS

L'element obrer de Sant Joan de las Abadessas que de temps ve preocupants del moviment progressiu del Catalanisme, s'ha constituït en associació pera treballar en la defensa dels principis acordats en las Assambleas de la «Unió Catalanista». La nova entitat s'ha constituït baix lo títol de «Associació Artística Obrera «L'Aligot», havent sigut lo primer acord que ha pres lo de demanar la seva adhesió a la «Unió Catalanista».

Nos permetem recomenar al Sr. Malé sigan amonestats y si tant convé fins multats, los que sense temer a Déu, profereixen per aquests carrers, horribles blasfemias, que'ls forasters que las senten se deuen fer creús de la poca cultura pública que demostra un vici tan lleig. Sense anar més lluny, un respectable amic nostre que s'esdevingué a passar per la baixada de la Pescateria lo dejuni de Sant Joan, quedá esgarriat de las blasfemias que sortien de la boca d'un subjecte que pel séu exterior no demostrava ésser un qualsevol. Lo que més sorprengué a nostre amic fou que haventhi prop del blasfem molt gent y alguns municipals, aquests res diguessin al que ofenia a Déu y'ls homes.

Esperem que aquesta vegada serem atesos, Sr. Malé.

Un suscriptor de Lo Camp en atenta carta's plany de l'espectacle que dona la munió de pobres que, certs dias de la setmana especialment, recorra tots los ámbits de la ciutat en busca d'almoynas que moltes vegadas en lloch de ser aplicadas a la compra d'aliments, serveixen sols pera fomentar lo funest vici de la beguda a que tan propensa's mostra la classe pobre, entenenent per aquesta la que viu d'almoynas.

Té molta rahó nostre comunicant. L'almoyna individual fa menys servey als pobres que lo que faria una cunya económica, ó encara mellor un alberch ahont trobessin acullida y manutenció'ls pobres verament necessitats, sostingut ab suscripcions voluntarias que no faltarian sens dupte entre las personas caritativas.

Esposèm l'idea de nostre suscriptor y ab ver gust ajudariam a qualsevol iniciativa que en aquest sentit se prengués.

Han donat principi en lo «Centre Catalá» d'aquesta, los treballs preliminars de la ja celebrada festa de «Los Felius», quina promet ésser un aconteixement de forta ressonancia.

Nos abstenim de dir quin és l'intent que guia als simpáticos «Feliús» com tampoch lo treball que fou admès en lo concurs que oportunament anunciarem y que tal com diguerem tingué lloch lo dia 30 del passat Juny.

Com la cosa té per principal objecte donar una bona sorpresa quan la nit de la festa, creyem prudent lo callarho, fent aixis més interessants los desitjos d'assistir al Centre'l dia d'aquesta solemnitat artistic-humorista qu'ab tant d'acert y éxit vé realisant una de las més importants Societats tarragoninas.

Elegantment imprés a l'estampa de L'Avenç hem rebut un fascicle titulat *La Sembra*, publicació conmemorativa de l'Ensaig d'exposició d'Art aplicat, organiat per l'Agrupació regionalista de Tarrassa.

Dit fascicle que conté setze planas, publica notables treballs literaris y sis gravats d'obras d'art de Tarrassa.

Nostre bon amic y iluistrat colaborador en Jaume Peyri y Rocamora, a qui hem tingut lo gust de saludar aquests darrers dias, acaba d'obtindre a Madrid, després de brillants exercicis, la honrosa investidura de Doctor en Medicina y Cirujía.

De tot cor felicitem a l'amic Peyri, jove que per sas brillants disposicions y innegables coneixements té assegurat un envejable pervindre.

En l'Exposició monográfica de la patata celebrada ultimament a Barcelona y quin reparto de recompensas tingué lloch lo diumenge passat, han sigut agraciats ab medalla de bronzo, nostres amichs los coneguts industrials tarragonins Srs. Danús y Mallo per son aparell privilegiat pera la producció de gas acetilé.

Los felicitem.

Ab lo número d'avuy acompanyem un prospecte del conegut apotecari de Barcelona Doctor Calloll, referent a l'Elixir de sa invenció y quina lectura recomanem eficasment a nostres llegidors per ser d'interés a totas aquellas personas que pateixen de *neurastenia, anemia, falta de gana y debilitat general*.

Un Diari fá constar a prech del Sr. Malé qu'és falsa l'especie feta correr de que'ls mobles y instalació de las botigas que está montant a la Baixada de Misericordia serán fets a presidí. Per lo contrari'l Sr. Malé diu que'ls tals mobles los construhiran industrials tarragonins que pagan la corresponent contribució.

Está molt bé; mes nosaltres agrahiriam al Sr Malé qu'ampliés sos bons propòsits fins assegurar que'ls objectes que s'proposa vendre en sos establiments no serán fets a presidí.

En aquest cas los industrials tarragonins sabrían bé a que atendres, y quedarian tranquils.

Sembla que desde'l primer d'Agost pròxim hi haurá un servey combinat pera'l transport de viatgers entre París y Sevilla, per medi de trens expressos. Lo nou servey se farà per Port-Bou, Barcelona, Tarragona, Valencia, etc., fent parada solzament en las principals estacions, y encara de pochis minuts. Aquest tren ràpit será diari y arribará a Tarragona per allá al mitj dia. Lo que pujará de Sevilla passará de 3 a 4 de la tarde.

Molt celebrarem que's confirmi la noticia, puig la nova combinació prestará grans ventatjas als viatgers, y la correspondencia's rebrá més despressa.

Han comensat a regarse per medi de botas los arbres de nostres passeigs. Calculin donchs nostres llegidors a quin pas va'l remey. Quan s'hagi acabat l'estiu tot just li haurá tocat lo torn una vegada a cada arbre.

¿Y per això serveix la canalisació de Tarragona? Com hi ha mon, que ben estudiadas las cosas de l'Ajuntament n'hi ha pera riure de cobó.

Ab motiu de la excursió que'l celebrat «Orfeo Catalá» feu a la vila de Sant Feliu de Guixols, lo valent setmanari catalanista *Lleuor* publicá un número extraordinari ab bon nombre de gravats.

Dit número produheix molt bon efecte y honra a la vegada que a la redacció del confrare ampurdanés, a l'estampa de Sant Feliu ahont ha sigut tirat.

Pera que'ls pochos barcos que visitan nostre port formin una trista idea de lo qu'és Tarragona, no cal més que passi lo que ha ocorregut ultimament, en que s'han vist obligats a enviar las tripulacions a terra en busca d'aygua per estar completament secas las fonts del moll de Llevant.

Rés; que d'aygua aquí no n'hi ha pera ningú y la poca que tenim la destina l'Ajuntament a usos molt diferents de lo que deuria, deixant que'l conflicte creixi y la paciencia de la població s'acabi, que no hi ha dupte s'acabarà.

Aquests darrers dias s'han reunit los Gremis d'aquesta ciutat, y segons noticias han acordat ratificar los nomenaments de Sindichs elegits fa algún temps, y publicar un escrit en que tal ratificació's fassi constar.

Elixir á la Ingluvina GIOL VENTRELL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de todas las malalties del VENTRELL per crónicas que sían, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en todas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Y ara que parlèm d'això fem present a la Junta Sindical que administra'ls consums, que no publicuem lo séu escrit per falta de lloch y perque més endavant nos proposem tractar ab la major extensió de tot lo que's refereix a n'aquest assumpte. Si la mitja dotzena d'aixerits que posan brosas al beure en lloch de buscar solucions y concordias ab la santa intenció de que l'Ajuntament pugui, a pretext de que la cosa no marxa, fer lo *sacrifici* d'encarregarsen, creüem que's sortiran ab la seva, van molt errats, puig estèm disposats a esquinsar la grua. O'ls Gremis degudament organiat, ó que'ls consums tornin a l'Estat pera que aquest y no l'Ajuntament, los arrendi si pot.

La Comissió nomenada pels propietaris d'aygua d'aquesta ciutat, nos prega fem públich que aquesta tarde, a las cinch, tindrà lloch al Centre Industrial, una reunió, a la que s'espera concurreran tots los interessats.

En los funerals celebrats lo passat dijous a l'iglesia de Sant Joan en sufragi de D. Tomás Cuchí y Dexeus, (a. C. s.), tinguem lo gust d'escoltar la preciosa missa de *requiem* del Mestre Perocci, magistralment interpretada per la notable capella que dirigeix lo conegut músich d'aquesta ciutat, Sr. Roig.

A las moltas y sinceras felicitacions que rebé l'esmentada Capella y son director ab aytal motiu, de tot cor hi afegim ja nostra.

Sembla que s'han resolt ó están a punt de resoldres satisfactoriament pera tots las diferencias que hi ha hagut entre amos y obrers constructors y que han motivat aquesta última setmana la vaga de bastants oficis.

Algúns diaris de la localitat, ab una lleugeresa que no'ls envejem han donat la noticia que la fábrica d'adobar pells instalada a las Aforas de Sant Francesch era un perill pera la salut pública.

Los amos de dita fábrica, nostres amichs Srs. Sans, publican ahir un remittit en que's desfan aquellas afirmacions.

Sembla estrany que's procedeixi ab tan poca precaució quan se tracta d'industrias que afavorixen lo desenvolupament de la ciutat y que reixen y poden afavorir més encara la vida de Tarragona.

¿Qui es que per edat que tingui no voldrá conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirho lo perruquer CASALS posehix un procediment indi, purament vegetal, que no toca en lo més minim lo cutis, reproduceix lo cabell y priva sa cayguda.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

G. Serra y Trilla

METGE-CIRURGIA ex deixeble de l' eminent Dr. Azua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l' Institut de Alfonso XIII de Bacteriología y Seroterapia

Malalties de la pell.—Malalties crónicas CONSULTA DE 11 A 1 TARRAGONA.—Comte de Rius, 20, 2º

DEMANEU LOS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—SOLER Y MAS.—Vilafranca del Panadés.

VÍ NEGRE PUR DE RAHIM

Del terme de Tarragona, procedent del Más de'n Garrot, a 25 cénts. litre. De venda a ne'ls sallers: Carrer de Sant Domingo (Llimoners) 14 y Sant Llorens, 18.

CAMISERIA DE PAU BRÚ

24, Comte de Rius, 24 Acaban de rebres totas las novetats pera la pfopera temporada. Extens assortit de corbatas, panyos, géneros de fil, de punt, etc., etc. Veritable perfecció en la confecció de camisas pera home y roba blanca de senyora. Comte de Rius, 24.—TARRAGONA

SABATERIA

DE TERESA SALAS MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers) Gran assortit de calsat negre y de color. Preus baratissims. Especialitat en los calsats a mida.

En Ramón Nolla y Martí

METGE Y CIRURGIA ha mudat son domicili y gabinet de consultas a la Plazza de Sant Miquel núm. 3, segon pis. Reb de las 11 del matí a las 4 de la tarde.

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebóns, que ni Rafael ni Murillo los podrian fer milló, a propòsit per regalos; causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parasols de totas menas que son mol, barato y bons. Millor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions. 26, COMTE DE RIUS, 26

LA JOYA DEL CENTRE ESTABLIMENT DE BEGUDAS

JOSEPH RIOLA 22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22 Se despatxan tota classe de vins y licors de las més acreditadas marcas a preus molt económicos. Se serveix a domicili.

COLONIALS

DE AGUSTÍ LLITERAS Major, 3 y Nao, 2.—TARRAGONA Materias puras y perfecta elaboració produheixen los millors artículos com son los que ofereix aquesta casa a sos nombrosos parroquians. Servey a domicili de tots los géneros que's demanin y sempre a preus económicos. Especialitat en galetas de la casa VIÑAS.

SERVEY REGULAR Y SETMANAL ENTRE Tarragona, Valencia y Cullera

Sortirá d'aquest port tots los dimecres lo vapor espanyol JUCAR. Consignataris: Srs. V. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Malaga, Cadiz Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirá los dijous 11 del corrent lo vapor JULIAN capitá D. Eufemiano Suárez admetent càrrega y passatgers. Lo despatxan sos agents Srs. Fills de Benigno Lopez.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao. Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París. Sortirá d'aquest port lo dia 11 del corrent lo vapor CABO S. VICENTE son capitá D. Tomás Garrastazu, admetent càrrega y passatgers pera els citats ports. Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

LINIA DE VAPORS SERRA PERA LIVERPOOL

Sortirá d'aquest port lo dia 8 del corrent lo magnífich vapor espanyol TURIA son capitá D. J. Talladas. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fenech.

Pera Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz y tots los ports de Galicia y d'Asunturias, sortirá d'aquest port lo dia 11 del corrent lo vapor ANTONIO ROCA capitá don Rafael Mercadal, admetent càrrega y passatgers pera dits ports. Son agent: D. Joseph M.ª Ricomá.

Compañia Valenciana de Navegació Linia regular de grans vapors

ENTRE Espanya y las costas de Franca y Italia Vapors de la Companyia Sagunto, Jativa, Alcira, Grao, Martos y Denia Sortidas fixas y setmanals del port de Tarragona pera Marsella y Génova directament los dimecres de cada setmana. Pera Niza, Porto Marizio, Oneglia y Liorna los dimecres de cada quinzena. Pera Valencia, Alacant, Almeria y Málaga los dijous de cada setmana. Directament pera Certe sortidas setmanals tota época del any. S'admet passatge y càrrega a nolits reduïts. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong., ab trasbordó a Génova. Agent: D. Antoni Mas y March Plazza d' Oldcaga, 1, Tarragona, Teléfono núm. 34

Xampany CATALUNYA, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

Serveys de la Companyia Trasatlantica de Barcelona

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 16 de Juriol sortirà de Bilbao, l'19 de Santander y l'20 de Coruña, lo vapor

Alfonso XII

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirme y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 25 de Juriol sortirà de Barcelona, l'27 de Málaga y l'30 de Cadiz, lo vapor

Montserrat

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juriol sortirà de Barcelona, l'13 de Málaga y l'15 de Cadiz, lo vapor

C. de Cadiz

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich pera quals ports admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord á Habana.

Línia de Filipinas.—Lo dia 20 de Juriol sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

Isla de Panay

directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la Índia, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Juriol sortirà de Barcelona, l'5 de Málaga y l'7 de Cadiz lo vapor

P. de Satrustegui

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas (Chile), Coronel y Valparaiso, ab trasbord á Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línia de Canarias.—Lo dia 17 de Juriol sortirà de Barcelona, l'18 de Valencia, l'19 d'Alacant, lo 20 de Málaga y l'22 de Cádiz, lo vapor

M. L. Villaverde

directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, retornant per Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línia de Fernando Poó.—El dia 25 de Juriol sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor

Larache

pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d' Africa y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se á son agent D. Emili Borrás.

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS

REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals

TARRAGONA

Y 'L MÉS ECONÓMICH

S'OBTE 'L MILLOR ALUMBRAT

DE TOTS LOS SISTEMAS CONEGUTS

Desconfiïn de las imitaci6ns

Pera la venda y conservació dels mecheros dirigir-se al representant MARIAN CLANXET, CARRER DE LA UNIO, 14, TARRAGONA

TOTHOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS

DE SEBASTIA CARDONA

Trobaran los aficionados á la fotografia un assortit complet de cambras, trespeus, cubetas, prempsas, escorredoras, diposits d'aygua, esfumadors, calibres, fanals de varias formas, cartolinas, paper citrat Lumiere, paper bromurat Ilfort, placas porcelanadas, targetas postals sensibles, estereoscopos y vistas estereoscópicas y hany viralge combinat Dipositori del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambour».

Cambra instantánea. Llamp exprés	9 per 12 ab 12 chasis	70 pesetas.
" " " " " " " "	9 per 12 ab 6 " "	45 " "
" " " " " " " "	9 per 12 ab 12 " "	100 " "
" " " " " " " "	Expres minimum 6 1/2 per 9 ab 6 " "	10 " "
" " " " " " " "	6 1/2 per 9 ab 6 extra	13 " "
" " " " " " " "	9 per 12	70 " "
" " " " " " " "	9 per 18	110 " "

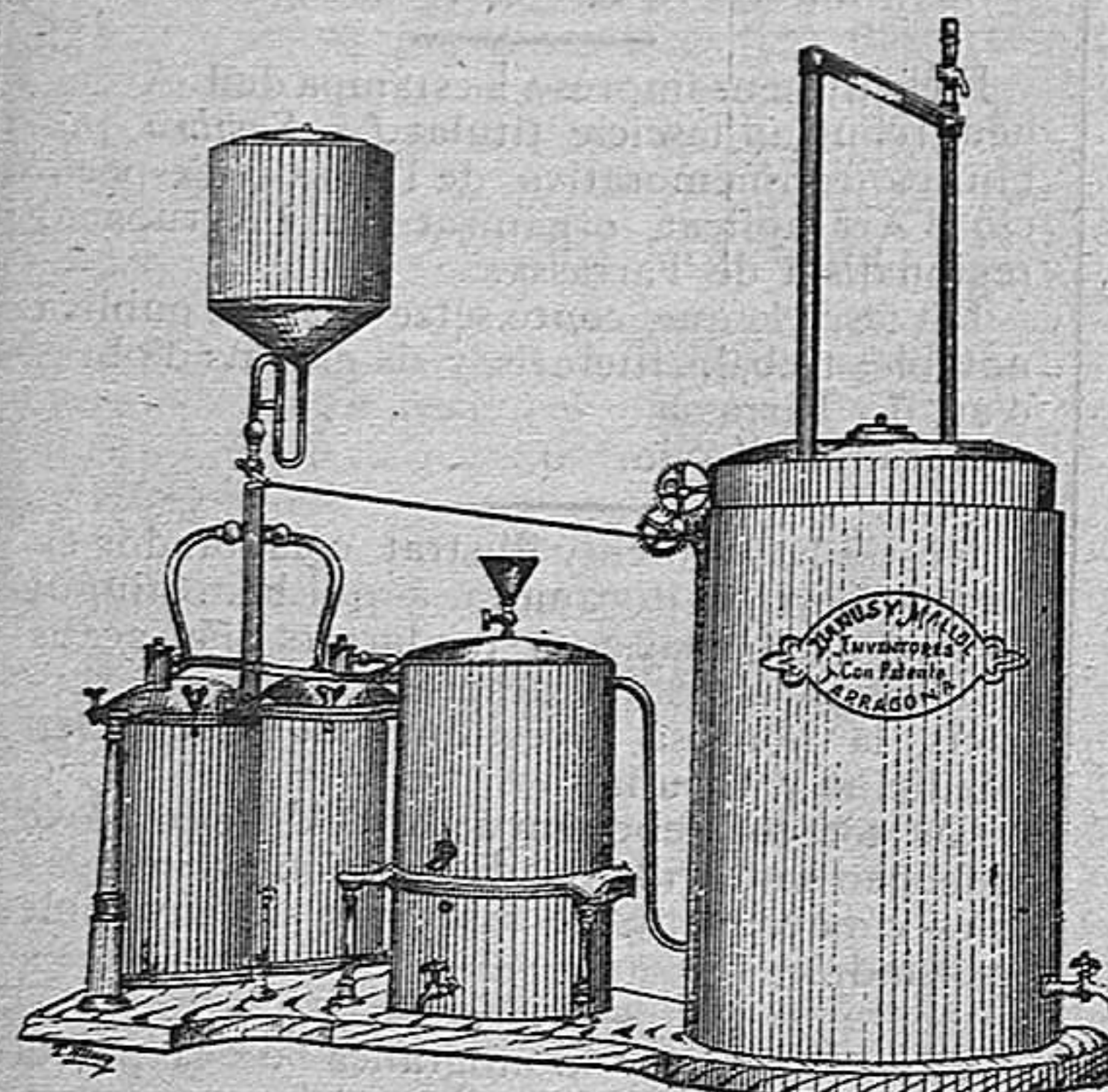
Tinch lo gust de participar á ma nombrosa clientela, que he rebut las cambras Stereoscópicas (Delta-cartouche) ab propietat de poger aplicar placas y pelliculas. Premiada á l'exposició de Paris ab medalla d'or. Unica casa á Espanya que s'troban en venda.

REVELADOR CARDONA
Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca
PREUS SENS COMPETENCIA
SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS
APODACA, 27, Y PLASSA D'OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

LLEVAT SERRA

Superior á la Zarparrilla y á tots los depuratus coneguts fins á la fetxa, pera combatre y fer desapareixer los Forunculos (Floroncos) y demés erupcions.

De venda: FARMACIA DEL CENTRO.—Tarragona
Diposit general: 9, PELAYO, 9.—BARCELONA

FÁBRICA

d'aparells productors de gas acetilé, ab patent d'invenció per 20 anys, de

Danús y Mallol

TALLERS:
Arbós, 9

DESPATX:
Comte de Rius, 11

TARRAGONA

Perfecció, economia y llimpiesa en lo gas
S'ENVIAN CATÁLECHS GRATIS Á QUI 'LS DEMANDA

Lo Dr. Jordán

CIRURGIÁ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públich en general, que relacionat ab las mellors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operaciones odontológicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesichs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarde y los divendres de 3 á 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE CABRÉ GERMANS

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovará un gran assortit de galetes, vins y licors de totes classes, tant del país com del estranger á preus sumament reduhits.

Especialitat en encàrrecs pera casaments y bateigs. Avisant ab anticipació s'elaborarán los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y BLOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS.

Gran fábrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCAITS)

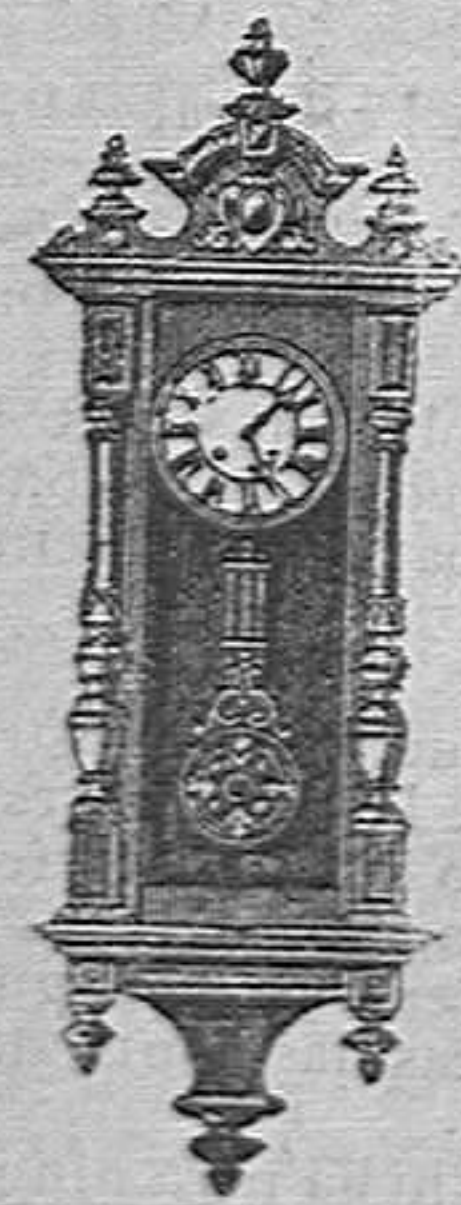
Aquest establiment compta ab los avenços mes moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las tencaduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las tencaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent á Cirujia y á Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metjes que dan tingut ocasió de conèixela, tant per los géneros de son catálech com per los preus reduhits.

Pere Montserrat, Unió, 34-Tarragona

RELOTGERIA

DE

F. RIGAU

14, Baixada de Misericordia, 14

TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA

Pera las personas que sufren DOLOR REUMÁTICH Ó INFLAMATORI, aixis com herpetisme y erupcions, se preparan uns banyos compostos, ESPECIALITAT DE LA CASA, que donan excelents resultats, conforme ho acreditan lo sens nombre de personas que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys que está obert l'establiment, baix la direcció sempre de sos maritims amos y propietaris SENYORS SARD, GERMANS, e indicats dits banyos compostos, per la majoria dels senyors metjes d'aquesta capital y de fora, lo qual creyem es garantia suficient pera las personas que tingan á be visitarlos, ab la seguretat que obtindran un prompt alivio en sas dolencias.

BANYS DE RECREU EN BANYERAS Ó PICAS DE MARE.

Carrers de Mar, 30 y Lleo, 48.—TARRAGONA

CERVESERIA MODERNA (A CA 'L BOYRA)

DIPOSIT DE GEL

Vins de totes classes. Refrescos y licors. Servey á domicili. Resposons tots los dias á preus molt acomod.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Gran Saló de Perruqueria

SABATER GERMANS

52, RAMBLA DE SAN JOAN, 52

Los propietaris d'aquest establiment tenen lo gust de oferir al públich lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per difícils y artístichs que sigan. Complet assortit de perrucas y demés postissos pera teatre que s' llogan á preus arreglats.

Fábrica de Gel

EMILI TURRO

SANT MIQUEL, 31, TARRAGONA

Se recomana per la baratura dels preus y la promptitut del servey á domicili.

Sastreria, Camiseria y varis generos

DE

J. GÜELL

Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Pera senyors: Alpacas, estams, gergas, vicunyas, llanillas, drils, camisas blancas y de color.

Pera senyoras: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolinas y percales d'alta novetat.

Roba blanca, articles pera dols, llensols de fil y de cotó.

Mundos, parayguas y cotillas, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrúpulons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS Á LA MIDA

Major, 39.—TARRAGONA.—Major, 39

Quintana y Torres

Materias químicas y minerals pera abonos agrícolos garantits per sa riquesa en principis fertilisants, assimilables en son més alt grau.

Guanos marca **Elefant** tan acreditats per si mateixos, propis pera tots los cultius.

Condicions ventajosas.

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

COLONIALS Y QUEVIURES

DE

Joseph Cardona

Fruyts colonials y conservas de totes classes. Vins, licors y xampanyos. Formatges, mantegas, embutits, ceras, cafés, xacolatas, sucres y pastas pera sopa, etc.

Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51.—Tarragona.

GRAN MAGATZEM DE CALSAT

LAS BALEARES

Rambla de S. Joan 50.—Tarragona

Fábricas á Palma y Mahó.—Géneros superiors y de durada.—Preu fixo.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21. PIS SEGÓN. TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.